

Sygn. akt II Ca 332/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 sierpnia 2016 roku

Sąd Okręgowy w Lublinie II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie:

Przewodniczący Sędzia Sądu Okręgowego Dariusz Iskra

po rozpoznaniu w dniu 26 sierpnia 2016 roku w Lublinie, na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa Banku (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w B.

przeciwko E. M.

o zapłatę kwoty 652,15 zł z odsetkami:

a) od kwoty 509,42 zł w wysokości czterokrotności stopy lombardowej NBP w stosunku rocznym od dnia 6 lipca 2015 roku do dnia zapłaty,

b) od kwoty 54,59 zł w wysokości czterokrotności stopy lombardowej NBP w stosunku rocznym od dnia 16 lipca 2015 roku do dnia zapłaty

na skutek apelacji powoda od wyroku Sądu Rejonowego w Chełmie z dnia 10 lutego 2016 roku, w sprawie I C 1071/15 upr

I. oddala apelację;

II. prostuje oczywiste omyłki w punkcie I zaskarżonego wyroku w ten sposób, że w miejsce zwrotu „zapłatę należności rozkłada na 3 raty miesięczne każda po 217,38 zł” nakazuje wpisać zwrot „zapłatę należności głównej w kwocie 652,15 zł (sześćset pięćdziesiąt dwa złote piętnaście groszy) rozkłada na trzy raty miesięczne – pierwsza rata w kwocie 217,38 zł (dwieście siedemnaście złotych trzydzieści osiem groszy), druga rata w kwocie 217,38 zł (dwieście siedemnaście złotych trzydzieści osiem groszy) i trzecia rata w kwocie 217,39 zł (dwieście siedemnaście złotych trzydzieści dziewięć groszy),”;

III. oddala wniosek Banku (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w B. o zasądzenie od E. M. zwrotu kosztów postępowania odwoławczego.

Sygn. akt II Ca 332/16

UZASADNIENIE

W pozwie wniesionym do Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie w dniu 22 lipca 2015 roku powód – Bank (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w B. wniósł o zasądzenie od pozwanej – E. M. kwoty 652,15 zł z odsetkami:

a) od kwoty 509,42 zł w wysokości czterokrotności stopy lombardowej NBP w stosunku rocznym od dnia 6 lipca 2015 roku do dnia zapłaty,

b) od kwoty 54,59 zł w wysokości czterokrotności stopy lombardowej NBP w stosunku rocznym od dnia 16 lipca 2015 roku do dnia zapłaty.

Powód wniósł ponadto o zasądzenie kosztów procesu w kwocie 210,38 zł.

W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że przysługuje mu w stosunku do pozwanej wierzytelność pieniężna wynikająca z umowy rachunku bieżącego z dnia 8 listopada 2013 roku w kwocie 652,15 zł, na którą składają się:

- 1) kwota 509,42 zł niespłaconej „należności”,
- 2) kwota 54,59 zł odsetek umownych naliczonych od należności głównej do dnia 5 lipca 2015 roku,
- 3) kwota 88,14 zł opłat i prowizji.

Powód wskazał, że pismem z dnia 20 listopada 2014 roku wypowiedział pozwaną umowę ze skutkiem na dzień 2 lutego 2015 roku (k. 2-3v).

*

Na rozprawie w dniu 27 stycznia 2016 roku E. M. oświadczyła, że uznaje powództwo i wnosi o rozłożenie należności na trzy raty po 217,38 zł każda, płatne do piątego dnia każdego miesiąca, poczynając od dnia 5 marca 2016 roku (k. 41).

*

Wyrokiem z dnia 10 lutego 2016 roku Sąd Rejonowy w Chełmie orzekł, że:

I. zasądza od E. M. na rzecz Banku (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w B. kwotę 652,15 zł z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności wysokości stopy kredytu lombardowego w NBP od kwoty 564,01 zł od dnia 16 lipca 2015 roku do dnia wyrokowania, przy czym zapłatę należności rozkłada na 3 raty miesięczne każda po 217,38 zł płatne do dnia 5 każdego miesiąca z góry, poczynając od dnia 5 marca 2016 roku, z ustawowymi odsetkami w przypadku uchybienia terminu płatności którejkolwiek z rat;

III. zasądza od E. M. na rzecz Banku (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w B. kwotę 227 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania.

IV. nadaje wyrokowi w pkt I rygor natychmiastowej wykonalności co do

płatności poszczególnych rat (k. 43).

*

Od wyroku z dnia 10 lutego 2016 roku apelację wniósł powód, wskazując, że zaskarża ten wyrok „w części tj. w zakresie wskazanej w punkcie I wyroku rozłożenia zasądzonej na rzecz Powoda kwoty 652,15 zł wraz z odsetkami na 3 miesięczne raty każda po 217,38 zł”.

Powód zarzucił:

„1. naruszenie prawa procesowego art. 320 k.p.c., mające istotny wpływ na wynik sprawy poprzez jego błędne zastosowanie przez rozłożenie na raty jedynie należności głównej w wysokości 652,15 zł i odmówienie przyznania powodowi żądanych odsetek za okres do dnia wydania wyroku zasądzającego świadczenie, mimo że przepis art. 320 k.p.c. nie eliminuje ani nie pochłania art. 316 k.p.c., co oznacza, że sąd powinien rozłożyć na raty należność główną wraz z odsetkami do dnia wydania wyroku zasądzającego, co skutkowało bezpodstawnym pominięciem w pkt 2 zaskarżonego wyroku kwoty 32,45 zł tytułem odsetek wyliczonych do dnia wydania wyroku,

2. naruszenie prawa procesowego art. 316 § 1 k.p.c., mające wpływ na wynik sprawy poprzez jego niezastosowanie w sprawie i rozłożenie na raty jedynie należności głównej w wysokości 564,01 zł, bez uwzględnienia w pkt I wyroku odsetek od zasądzonej należności głównej do dnia wydania wyroku (w kwocie 32,45 zł), mimo że sąd orzeka biorąc za

podstawę stan rzeczy istniejący w chwili zamknięcia rozprawy co winno skutkować rozłożeniem na raty kwoty 684,60 zł, a nie jedynie kwoty 652,15 zł mimo zasądzenia w pkt I wyroku należności głównej w wysokości 652,15 zł wraz z odsetkami”.

Powód wniósł o:

„1. zmianę zaskarżonego wyroku w pkt 2 (art. 386 § 1 k.p.c.) w ten sposób, iż zasądzoną w punkcie pierwszym kwotę roszczenia rozkłada na 3 miesięczne raty w wysokości każda po 228,20 zł płatne do dnia 5 każdego miesiąca z góry, z ustawowymi odsetkami w przypadku uchybienia terminu płatności którejkolwiek z rat,

2. zasądzenie od Pozwanej na rzecz Powoda kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa procesowego za II instancję według norm przepisanych,

względnie o:

3. uchylenie wyroku w zaskarżonej części i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez Sąd I instancji wraz z pozostawieniem temu Sądowi rozstrzygnięcia o kosztach postępowania odwoławczego (art. 386 § 4 k.p.c.)”¹ (k. 52-55).

Pozwana nie zajęła stanowiska w przedmiocie apelacji powoda.

*

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Apelacja powoda jest bezzasadna i w związku z tym podlega oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c.

Wniesienie przez powoda apelacji od wyroku z dnia 10 lutego 2016 roku wynika albo (A) z niewłaściwego odczytania treści tego wyroku albo (B) z niewłaściwego rozumienia instytucji rozłożenia na raty świadczenia zasądzonego w wyroku.

A. Analiza treści rozstrzygnięcia zawartego w punkcie I wyroku z dnia 10 lutego 2016 roku wskazuje, że Sąd pierwszej instancji rozłożył na raty jedynie należność główną w kwocie 652,15 zł. Suma trzech rat po 217,38 zł stanowi kwotę 652,14 zł, co jednoznacznie wskazuje, że zamiarem Sądu pierwszej instancji było rozłożenie na raty jedynie należności głównej w kwocie 652,15 zł. Wprawdzie suma rat jest niższa o 1 gr od należności głównej dochodzonej pozwem, jednak tę różnicę należy uznać za oczywistą omyłkę mającą postać błędu rachunkowego.

Ze stanowiska pozwanej zajętego na rozprawie w dniu 27 stycznia 2016 roku wynika, że również pozwana wносиła o rozłożenie na raty jedynie należności głównej w kwocie 652,15 zł. Wskazuje na to jednoznacznie suma trzech wskazanych przez nią rat (k. 41).

Z treści wyroku z dnia 10 lutego 2016 roku jednoznacznie wynika, że Sąd Rejonowy zasądził odsetki od kwoty 564,01 zł za okres od dnia 16 lipca 2015 roku do dnia 10 lutego 2016 roku („do dnia wyrokowania”), a zatem powód nie został pozbawiony odsetek od kwoty 564,01 zł, wchodzącej w skład należności głównej, którą Sąd rozłożył na raty. Sąd Rejonowy zasądził te odsetki bez rozkładania ich na raty, co oznacza, że mogły być egzekwowane niezwłocznie po uprawomocnieniu się wyroku w tej części, niezależnie od nadejścia terminów płatności rat należności głównej.

Należy zwrócić przy tym uwagę, że Sąd pierwszej instancji nie orzekł w ogóle o żądaniu odsetek od kwoty 509,42 zł, wskazanej w punkcie 1 części wstępnej pozwu, za okres od dnia 6 lipca 2015 roku do dnia 15 lipca 2015 roku. Sąd Rejonowy zasądził jedynie odsetki od tej kwoty za okres od dnia 16 lipca 2015 roku do dnia 10 lutego 2016 roku. Kwota 509,42 zł stanowiła składnik sumy kwot wskazanych w punktach 1 i 2 części wstępnej pozwu. Od całej sumy, czyli od kwoty 564,01 zł, Sąd Rejonowy zasądził odsetki za okres od dnia 16 lipca 2015 roku do dnia 10 lutego 2016 roku (to jest do dnia wydania wyroku), zapominając orzec (pozytywnie lub negatywnie) o żądaniu odsetek od kwoty 509,42 zł za okres od dnia 6 lipca 2015 roku do dnia 15 lipca 2015 roku.

Powód nie wnosił o uzupełnienie wyroku o rozstrzygnięcie o żądaniu odsetek od kwoty 509,42 zł za okres od dnia 6 lipca 2015 roku do dnia 15 lipca 2015 roku. Brak rozstrzygnięcia w tym zakresie nie jest również „przedmiotem zaskarżenia” apelacją powoda. Gdyby tak było, to apelacja powoda w tej części podlegałaby odrzuceniu, jako niedopuszczalna, gdyż dotyczyłaby orzeczenia nieistniejącego.

Ponieważ literalna treść wyroku z dnia 10 lutego 2016 roku może nasuwać wątpliwość co do tego „zapłata jakiej należności” została rozłożona na trzy raty miesięczne, to na podstawie art. 350 § 1 i 3 k.p.c. Sąd Okręgowy sprostował oczywiste omyłki w punkcie I zaskarżonego wyroku w ten sposób, że w miejsce zwrotu „zapłatę należności rozkłada na 3 raty miesięczne każda po 217,38 zł” nakazał wpisać zwrot „zapłatę należności głównej w kwocie 652,15 zł (sześćset pięćdziesiąt dwa złote piętnaście groszy) rozkłada na trzy raty miesięczne – pierwsza rata w kwocie 217,38 zł (dwieście siedemnaście złotych trzydzieści osiem groszy), druga rata w kwocie 217,38 zł (dwieście siedemnaście złotych trzydzieści osiem groszy) i trzecia rata w kwocie 217,39 zł (dwieście siedemnaście złotych trzydzieści dziewięć groszy),”.

Oprócz zasądzenia odsetek (według stopy procentowej odsetek maksymalnych) od kwoty 564,01 zł za okres od dnia 16 lipca 2015 roku do dnia 16 lutego 2016 roku, Sąd Rejonowy zasądził odsetki za opóźnienie od poszczególnych rat na przyszłość, na wypadek uchybienia terminom płatności poszczególnych rat. Wprawdzie Sąd Rejonowy zasądził te odsetki według stopy procentowej odsetek ustawowych, a nie odsetek maksymalnych, jak wnosił powód w pozwie, jednak w tym wypadku powód również nie wnosił o uzupełnienie wyroku o rozstrzygnięcie w przedmiocie żądania zapłaty różnicy między odsetkami maksymalnymi a ustawowymi od poszczególnych rat na przyszłość. Brak tego rozstrzygnięcia nie jest również przedmiotem zaskarżenia apelacją – powód wyraźnie wnosi o zasądzenie odsetek na wypadek uchybienia terminom płatności poszczególnych rat jako odsetek ustawowych, a nie maksymalnych.

B. Przepis art. 320 k.p.c. stanowi, że w szczególnie uzasadnionych wypadkach sąd może w wyroku rozłożyć na raty zasądzone świadczenie, a w sprawach o wydanie nieruchomości lub o opróżnienie pomieszczenia – wyznaczyć odpowiedni termin do spełnienia tego świadczenia.

Wskazany przepis, pomimo usytuowania w Kodeksie postępowania cywilnego, posiada elementy zarówno przepisu prawa materialnego, jak i przepisu prawa materialnego.

Element materialnoprawny przepisu wyraża się w możliwości rozłożenia na raty zasądzanego świadczenia, a w sprawach o wydanie nieruchomości lub o opróżnienie pomieszczenia – wyznaczeniu odpowiedniego terminu do spełnienia tego świadczenia. Element materialnoprawny przepisu wyraża się zatem w możliwości ukształtowania stosunku prawnego między stronami przez rozłożenie na raty zasądzanego świadczenia, a w sprawach o wydanie nieruchomości lub o opróżnienie pomieszczenia – wyznaczenie odpowiedniego terminu do spełnienia tego świadczenia, nawet jeżeli treść tego stosunku prawnego nie przewiduje możliwości spełnienia świadczenia w ratach, a w sprawach o wydanie nieruchomości lub o opróżnienie pomieszczenia możliwości wydania nieruchomości lub opróżnienia pomieszczenia w określonym terminie.

Element procesowy omawianego przepisu wyraża się w tym, że stosowne rozstrzygnięcie może zapaść w wyroku sądu w sprawie o spełnienie świadczenia podzielnego albo w sprawie o wydanie nieruchomości lub o opróżnienie pomieszczenia.

W rozpoznawanej sprawie nie doszło do naruszenia przepisu art. 320 k.p.c., zarówno w aspekcie procesowym, jak i materialnoprawnym.

Z przepisu art. 320 k.p.c. nie wynika, że rozkładając na raty jedno ze świadczeń zasądzonych w wyroku, sąd ma obowiązek rozłożenia na raty także innych świadczeń zasądzonych w tym wyroku, w szczególności świadczeń ubocznych w postaci odsetek dochodzonych obok żądania głównego i kosztów procesu.

W rozpoznawanej sprawie Sąd Rejonowy rozłożył na raty jedynie świadczenie główne w kwocie 652,15 zł. Nie rozłożył natomiast na raty świadczenia z tytułu odsetek od kwoty 564,01 zł za okres od dnia 16 lipca 2015 roku do dnia 10

lutego 2016 roku. Bank (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w B., który wnosi o rozłożenie tego świadczenia na raty, działa jednoznacznie na swoją niekorzyść i już z tego względu apelacja powoda nie mogła zostać uwzględniona. Zgodnie bowiem z przepisem art. 384 k.p.c., sąd nie może uchylić lub zmienić wyroku na niekorzyść strony wnoszącej apelację, chyba że strona przeciwna również wniosła apelację.

Oczywiście Bank (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w B. może (niezależnie od wydanego wyroku) rozłożyć pozwanej na raty zasądzone przez Sąd Rejonowy odsetki od kwoty 564,01 zł za okres od dnia 16 lipca 2015 roku do dnia 10 lutego 2016 roku. Może to nastąpić w zasadzie na dowolną liczbę rat. Jedynym ograniczeniem kwotowym jest kwota 1 gr, gdyż polski system pieniężny nie przewiduje mniejszej jednostki monetarnej. Nie ma natomiast ograniczenia czasowego, co oznacza, że powód może rozłożyć pozwanej płatność tych odsetek nawet na 100 lat i więcej.

÷

Mając na uwadze powyższe rozważania, należało oddalić apelację, jako bezzasadną.

*

Na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. Sąd Okręgowy oddalił wniosek Banku (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w B. o zasądzenie od E. M. zwrotu kosztów postępowania odwoławczego.

W związku z tym, że apelacja powoda została oddalona w całości, powód jest stroną przegrywającą sprawę w całości w postępowaniu odwoławczym. Powodowi nie należy się zatem zwrot kosztów poniesionych przez niego w postępowaniu odwoławczym.

Z kolei pozwana nie poniosła w postępowaniu odwoławczym żadnych kosztów, które z urzędu podlegałyby zasądzeniu przez Sąd Okręgowy na jej rzecz.

*

Z tych wszystkich względów i na podstawie powołanych wyżej przepisów Sąd Okręgowy orzekł jak w sentencji wyroku.

1 Przytoczono dosłowne brzmienie zarzutów i wniosków apelacyjnych oraz sformułowania określającego zakres zaskarżenia wyroku.